

Cyberpesten

Het juridisch kader in België

Bits of Help, 27 februari 2014

Prof. dr. Eva Lievens
FWO Vlaanderen / KU Leuven
B-CENTRE
Universiteit Gent

Vertrekpunten

- De juridische weg als laatste bewandelen?
- Wat in de online omgeving, sociale netwerken...?
- Geen juridisch vacuum
- Verschillende niveau's
- Verschillende rechtsdomeinen
- Juridische kwalificatie van een bepaalde handeling
  - Cyberpesten
  - Sexting (primair – secundair)

Cyberpesten

- Europees
  - RvE: verschillende aanbevelingen (vb. sociale netwerken)
  - RvE: EVRM: art. 10 / art. 8 (KU t. Finland)
  - EU: Richtlijn Verwerking Persoonsgegevens

Cyberpesten

- België

- Art. 145§3bis Wet 13 juni 2005: veroorzaken van last of schade door middel van elektronische communicatiemiddelen (intentie / correspondent)
- Strafwet:
  - Art. 442bis Sw.: belaging (Cass. 29/10/2013: ruim!)
  - Art. 443 / 444 Sw.: laster / eerroof (*wat is openbaar?*); art. 448: belediging (*problematiek drukpersmisdrijven*)

- Art. 470 Sw.:Afpersing
- Art. 550bis (hacking), 550ter (virussen), 210bis (valsheid in informatica)

Cyberpesten

- België
  - Recht op afbeelding: toestemming ? minderjarige ?
  - Wet Verwerking Persoonsgegevens

Sexting

- Europees

- RvE: EVRM: art. 8 EVRM
- RvE: Cybercrime verdrag
- RvE: Verdrag van Lanzarote
  - **Uitzondering:** instemming & uitsluitend bestemd voor eigen gebruik indien leeftijd seksuele meerderjarigheid bereikt ! Enkel voor vervaardiging & bezit!
- EU: Richtlijn ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie
  - Gelijkaardige **uitzondering**
- EU: Richtlijn WVP

Internationaal?

Sexting

- België
  - 383 Sw
    - verspreiding materiaal strijdig met goede zeden
    - openbaarheid? wat met 'private messaging'?
  - 383bis (KP) Sw?
  - Recht op afbeelding (o.m. Art 22 GW, art. 10 AW): toestemming ? minderjarige ?
  - WVP

Aansprakelijkheid

- Aansprakelijkheid
  - Kinderen / jongeren? Zowel dader als slachtoffer
    - Wet betreffende de Jeugdbescherming
    - Burgerrechtelijk aansprakelijk?
      - Schade kunnen voorzien? Vb. bij sexting?
  - Ouders?
    - Art. 1384 BW: weerlegbaar vermoeden van aansprakelijkheid
      - Geen fout in opvoeding / toezicht?
        - Smart phones?
  - Leerkrachten?
    - Idem

Rol van bedrijven (vb. SNS aanbieders)

3. Veiligheid

We doen ons best om Facebook veilig te houden, maar kunnen dit niet garanderen. We hebben je hulp nodig om Facebook veilig te houden. Daarom moet je je houden aan de volgende regels:

1. Je plaatst geen niet-geautoriseerde commerciële berichten (zoals spam) op Facebook.
2. Je verzamelt geen inhoud of informatie van gebruikers en gebruikt Facebook niet op andere manieren via geautomatiseerde middelen (zoals harvesting bots, robots, spiders of scrapers) zonder onze voorafgaande toestemming.
3. Je houdt je op Facebook niet bezig met illegale marketing op meerdere niveaus zoals piramideconstructies.
4. Je uploadt geen virussen of andere schadelijke code.
5. Je vraagt mensen niet om hun aanmeldingsgegevens en je meldt je niet aan op een account van iemand anders.
6. Je zult geen gebruikers pesten, intimideren of lastig vallen.
7. Je plaatst geen inhoud die: haatdragend, bedreigend of pornografisch is; die aanzet tot geweld; of die naaktbeelden of nodeeloos geweld bevat.
8. Je ontwikkelt en beheert geen toepassingen van derde partijen met inhoud op het gebied van alcohol, dating of andere 18+-inhoud (waaronder advertenties) zonder passende leeftijdsbeperkingen toe te passen.
9. Je houdt je aan onze [Promotierichtlijnen](#) en alle geldende wetten wanneer je een prijsvraag, giveaway of loterij ("promotie") publiceert op Facebook.
10. Je gebruikt Facebook niet voor onwettige, misleidende, kwaadaardige of discriminerende activiteiten.
11. Je doet niets waardoor de correcte werking of weergave van Facebook verstoord, overbelast of onmogelijk kan worden, zoals een Denial of Service-aanval of verstoring van paginaweergave of andere Facebook-functionaliteiten.
12. Je faciliteert of stimuleert geen schending van deze Verklaring of onze beleidsregels.

Rol van bedrijven (vb. SNS aanbieders)

3. Veiligheid

We doen ons best om Facebook veilig te houden, maar kunnen dit niet garanderen. We hebben je hulp nodig om Facebook veilig te houden. Daarom moet je je houden aan de volgende regels:

1. Je plaatst geen niet-geautoriseerde commerciële berichten (zoals spam) op Facebook.
2. Je verzamelt geen inhoud of informatie van gebruikers en hun apparaten (zoals bots, robots, spiders of scrapers) zonder onze voorafgaande toestemming.
3. Je houdt je op Facebook niet bezig met illegale markeringen.
4. Je uploadt geen virussen of andere schadelijke code.
5. Je vraagt mensen niet om hun aanmeldingsgegevens te delen.
6. Je zult geen gebruikers pesten, intimideren of lastig vallen.
7. Je plaatst geen inhoud die: haatdragend, bedreigend of anderszins wettelijk verboden is.
8. Je ontwikkelt en beheert geen toepassingen van derde partijen die niet aan de vereisten (advertenties) voldoen.
9. Je houdt je aan onze Promotierichtlijnen en alle geldende wetten en regels.
10. Je gebruikt Facebook niet voor onwettige, misleidende of anderszins wettelijk verboden activiteiten.
11. Je doet niets waardoor de correcte werking of weergave van de inhoud van Facebook wordt verstoord of de werking van de inhoud van Facebook wordt verstoord of andere Facebook-functies worden belemmerd of de veiligheid van de inhoud van Facebook wordt bedreigd of de veiligheid van de inhoud van Facebook wordt bedreigd of de veiligheid van de inhoud van Facebook wordt bedreigd.
12. Je faciliteert of stimuleert geen schending van deze Verklaring of onze beleidsregels.

Kunnen minderjarigen instemmen met Algemene Voorwaarden?

Rol van bedrijven (vb. SNS aanbieders)

3. Veiligheid

We doen ons best om Facebook veilig te houden, maar kunnen dit niet garanderen. We hebben je hulp nodig om Facebook veilig te houden. Daarom moet je je houden aan de volgende regels:

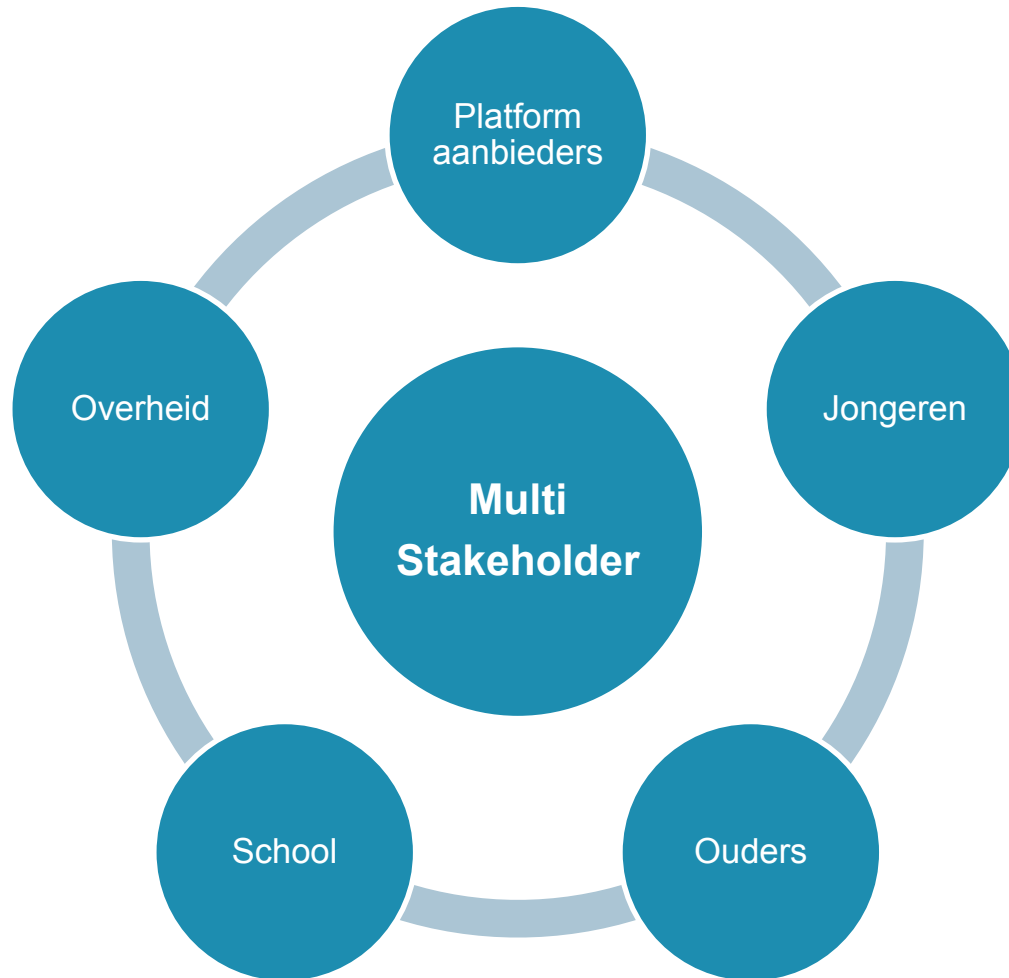
1. Je plaatst geen niet-geautoriseerde commerciële...
2. Je verzamelt geen inhoud of informatie van gebro...
3. Je houdt je op Facebook niet bezig met illegale m...
4. Je uploadt geen virussen of andere schadelijke co...
5. Je vraagt mensen niet om hun aanmeldingsgege...
6. Je zult geen gebruikers pesten, intimideren of last...
7. Je plaatst geen inhoud die: haatdragend, bedreig...
8. Je ontwikkelt en beheert geen toepassingen van ...
9. Je houdt je aan onze [Promotierichtlijnen](#) en alle g...
10. Je gebruikt Facebook niet voor onwettige, misleic...
11. Je doet niets waardoor de correcte werking of wa...
12. Je faciliteert of stimuleert geen schending van de:

The screenshot shows a dialog box titled "Deze persoon rapporteren en/of blokkeren" with a lock icon in the top right corner. It contains two radio button options for the user "Tanja": "als vriend verwijderen" (with the subtext "Tanja kan geen berichten op je prikbord plaatsen") and "blokkeren" (with the subtext "Blokkeren houdt in dat je elkaar op Facebook niet meer kunt zien en geen contact meer met elkaar kunt opnemen"). Below these is a section "Daarnaast kunt je dit profiel als volgt rapporteren:" with five radio button options: "Mijn vriend valt me lastig", "Dit profiel geeft zich uit als iemand anders of is nep", "Ongepaste profiefoto", "Ongepast prikbordbericht", and "Mijn vriend pest of treitert me". At the bottom, there is a question "Is dit jouw intellectuele eigendom?" and two buttons: "Doorgaan" (highlighted with a red circle) and "Annuleren".

Uitdagingen

- Evolutieve interpretatie van de wet?
- Technische complexiteit
- Openbaarheid?
- Bewijs
  - Natuurlijke reactie: bewijsmateriaal wissen
- Vinden dader? Minderjarige daders?
- Medewerking SNS aanbieders
- Prioriteiten

Een andere weg dan de juridische?

Bedankt!
Vragen?

lievens@law.kuleuven.be

Interdisciplinary Centre for Law & ICT (ICRI)

www.icri.be

B-CENTRE

www.b-centre.be

e.lievens@ugent.be

Universiteit Gent

